

Plukovník gšt. František Walter:

Belgická armáda.

(Dokončení.)

IV. Rozpočet.

Abychom si učinili úplně jasnou představu o belgické armádě, zmíníme se nyní o jejích počtech (tabulku viz na str. 351.) a o jejím rozpočtu.

Celkem má belgická armáda	8.455 aktivních poddůstojníků, 3.074 desátníků,
	neboli 11.529 hodnotí.
(připadá tedy okrouhle na 4 vojíny bojového stavu 1 hodnost)	38.985 vojinů kontingentu 1.395 dobrovolníků
	neboli 40.380 vojinů-bojovníků
	8.647 dobrovolníků k výkonu služeb pomocných (les employés)
Celkový početní stav armády	60.556 mužů.

Celkové výdaje na employés za měsíční plat činí 80,849.450 franků. Tato suma proti celkovému rozpočtu zdá se veliká. Ale jen proto, že má belgická armáda tento sbor, okrouhle 8000 employés, netrpí krísi početních stavů bojových. Pěší pluk dostane repartici 1130—1150 bojovníků.

Přehled o počtu aktivních poddůstojníků, desátníků, vojínů pres. služby, dobrovolníků „employés“ a jejich platy.

P o j m e n o v á n í	Celkový počet	Průměrný roční plat jednoho franků	Denní žold-franků	Úhrnný roční náklad
I. Aktivní poddůstojníci	1.863	20.600	—	38,377.800
„ „	523	18.200	—	9,518.600
„ „	959	16.800	—	16,111.200
„ „	523	14.900	—	7,792.700
„ „	584	14.000	—	8,176.000
„ „	4.003	13.750	—	55,041.250
Dohromady:	8.455	—	—	135,017.550
II. Desátníci trubači, hudebníci 4. tř.	206	11.200	—	2,307.200
Desátníci trubači, hudebníci 5. tř.	2.868	10.480	—	30,056.640
Dohromady:	3.074	—	—	32,363.840
III. Vojínů pres. služby	58	—	2.—	42.340
„ „ „ (hud.)	861	—	0-60	188.559
„ „ „ (trub.)	100	—	0-30	10.950
„ „ „	37.966	—	0-30	4,157.577
Dohromady:	38.985	—	—	4,399.426
IV. Dobrovolníci	40	—	4.—	58.400
„	650	—	1-60	379.600
„	8	—	1-30	3.796
„	509	—	1.—	185.785
„ trubači	188	10.000	—	1,898.800
Dohromady:	1.395	—	—	2,526.381
V. Dobrovolníci za měsíční plat k výkonu pomocných služeb (les employés)	8.647	9.350	—	80,849.450
Úhrnem I až V:	60.556	—	—	255,156.647

Zdánlivě velké výdaje na „employés“ se belgické armádě při krátké presenčení službě po každé stránce vyplatí a belgický důstojník může za 12 měsíců vycvičit nováčka na bojovníka vysoké bojové hodnoty, poněvadž se pro výcvik neztratí ani minuta.

Celkový platový náklad na uvedený početní stav mužstva je 255,156,647 fr.

K tomu na stravu a na chléb, podle rozpočtu (kapitola X, str. 129), pro početní stav vojáků sloužících za denní žold, neboli pro 40.192 mužů, je prelimitováno:

na chléb	7,510.167 fr.	
na maso	21,743.721 fr.	
na ostatní přípravu a zvláštní přídatky	25,498.462 fr.	54,752.350 fr.
Úhrnem		309,908.997 fr.

Ze sumy určené na stravu připadá tedy průměrně asi 5 franků na jednoho muže denně.

Podotýkám však, že v sumě určené na stravu není zahrnut náklad na stravování nemocného mužstva v nemocnicích; tento náklad jest pojat do kapitoly V. rozpočtu, ani jiné příspěvky a přídatky, které mužstvo dostává a které jsou získány z racionálního a výnosného vnitřního hospodářství, které se u útvarů praktikuje ve prospěch stravy mužstva.

1 belgický frank se rovná 1 Kč; drahotní poměry v Belgii se takřka neliší od poměrů v naší republice.

Při stejném početním stavu obou armád, t. j. belgické a čs., byl by tedy rozdíl na výdajích značně vysoký.

Z uvedené kalkulace nebo srovnání je vidět, že o belgickou armádu je velmi dobře postaráno.

Belgická armáda má: 6 pěších divisí (po 3 pěších plucích), 2 jezd. divise (po 3 jezd. plucích) a 1 dělostřeleckou armádní brigádu, neboli 9 vyšších jednotek.

V rozpočtu je prelimitováno:

na řádná (běžná) vydání	993,576.648 franků
„ výjimečná (zvláštní) vydání	63,366.304 „
„ mimořádná vydání	18,171.000 „
Celkem	1,075,113.952 franků

Podotýkám, že v této celkové sumě nejsou zahrnuty výdaje za obnovení pevností Antverpy, Liège, Namur.

Tyto práce se přísně tají, zvláště před cizinci, a proto asi nejsou uvedeny ani ve vojenském rozpočtu a nebylo mně možno zjistiti, do jaké míry jsou sumy na obnovení jmenovaných pevností zajištěny. Vím jen z rozhovoru s důstojníky generální štábu, že práce započaly a že na obnovení pevnosti Antverp by bylo potřeba okrouhle 600,000.000 franků.

Začíná se již též budování polních opevnění v úsecích mezi pevnostmi Antverpy, Liège, Namur. Rozpočet ani náklad na tyto práce nemohl jsem rovněž zjistiti.

Rozdíl mezi rozpočtem belgické a čs. armády je jistě poměrně nepatrný vzhledem na počet vyšších jednotek čs. armády proti počtu vyšších jednotek v armádě belgické. Je-li finančně o armádu v rozpočtu bídne postaráno, armáda musí ovšem živořit, její bojové pohotovosti denně ubývá.

V Belgii na každoroční bojový kontingent nováčků okolo 40.000 mužů připadá asi 20.000 poddůstojníků, desátníků, employés, neboli na 2 muže presenční služby připadá 1 muž ze stálého kádru, složeného z aktivních poddůstojníků, desátníků a „employés“.

Nebo, chceme-li v čs. armádě dosíci toho, aby roční kontingent nováčků zůstal jen pro bojový výcvik, musíme vytvořit stabilní kádr, složený z rotmistrů, déle sloužících poddůstojníků a „employés“ v úhrnném počtu 35.000.

V belgické armádě má pěší pluk 80 employés, dělostřelecký pluk jich má 110 (viz přílohu 3 a 4).

Tak solidně je založena organizace belgické armády a její výcvik při krátkodobé presenční službě. Má-li se čs. armáda vyléčiti z krise početních stavů pro bojový výcvik a má-li býti řádně připravena na válku, zejména na její počáteční akce, musí se čs. vláda rozhodnouti pro instituci dobrovolníků k vykonávání pomocných služeb (employés) v dostatečném počtu tak, jako je tomu v belgické armádě, kde věc jest již od několika let uskutečněna a plně se osvědčuje.

Upozorňuji na kapitolu XIII, čl. 52, odst. j) (K) branného zákona belgické armády: vojini presenční služby, povinní 12měsíční, 13měsíční a 14měsíční presenční službou, dostanou, počínaje 9. měsícem presenční služby, odškodnění 400 franků měsíčně.

Záložníci, povolání na cvičení ve zbrani, dostanou za každých 14 dní odškodnění 150 franků.

Srovnáme-li platy důstojníků belgické armády s platy čs. důstojníků, vidíme, že jsou téměř dvojnásobné (viz rozpočet belgické armády, str. 174). Belgický důstojník pracuje hodně a s nadšením, jest usměvavý a klidný, protože nezná tíživých materiálních starostí v té míře jako čs. gážista.

Problém organizace s krátkou presenční službou je především problémem finanční nebo, ještě lépe, problémem účelné organizace a účelného rozdělení peněz rozpočtu MNO. na výdaje osobní a na výdaje ostatní.

Jak rozřešili v belgické armádě výdaje osobní, shrnuji přehledně v přílohách 2, 3, 4.

(Příloha 2: Příjmy poddůstojníků atd.; příloha 3: Celkové výdaje na „employés“; příloha 3: „Employés“ u pěšího pluku; příloha 4: „Employés“ u děl. pluku“; příloha 5: Služby, které jsou v pěších, jezdeckých, cyklistických a děl. plucích vykonávány pomocí „employés“; přílohy.)

Belgická armáda.

Příloha 2.

**Poddůstojníci, desátníci, hudebníci a trubači, employés
(příjmy tohoto personálu).**

Hodnost	Odpovídá hodnosti v čs. armádě	Průměrný roční příjem, franků	Měsíční příjem, franků	Odpovídá v čs. armádě příjmu
*) Adjudant chef de musique; Adjudant (instruktor)	praporčíci	20.600	1716	Kapitán 6 a) nadporučík 7 c)
Premier sergent-major premier maréchal des logis chef sous chef de musique	štábní rotmistr	18.200	1516	Nadporučík 7 b) poručík 8 d)
Sergent major maréchal des logis chef musicien de 1. classe		16.800	1400	Nadporučík 7 b) poručík 8 c)
Premier sergent premier maréchal de logis musicien de 2. classe		14.900	1242	Poručík 8 b)
Sergent fourrier maréchal des logis fourrier	rotmistr	14.000	1167	Poručík 8 a)
Sergent maréchal de logis musicien de 3. classe		13.750	1145	Poručík 8 a)
Caporal clairon brigadier trompette musicien de 4. classe	délouží poddůstojník	11.200	934	Praporčík I/3, štábní rotmistr II/3
Caporal brigadier musicien de 5. classe		10.480	873	Praporčík I/2, št. rtm. II/2, rotmistr III/3
Clairon et trompette		10.100	842	št. rtm. II/3, rtm. III/2.
l'employé = dobrovolník za měsíční plat k výkonu po- mocných služeb	neexistuje v čs. armádě	9.350	780	rtm. III/2.

„Un rengagé“ je voják presenční služby, který se dobrovolně zavázal sloužit dále.

*) V belgické armádě není kategorie gážistů mimo služební třídy. Výše jmenované hodnosti až do sergenta patří do kategorie aktivních poddůstojníků.

Le caporal = desátník není poddůstojníkem, patří k mužstvu.

Belgická armáda.

Příloha 3.

„Employés“ u pěšího pluku.

Kantinšti	2
Kuchaři mužstva	7
Kuchaři poddůstojnické jídelny	3
Kuchaři důstojnické jídelny	2
Číšníci v poddůstojnické jídelně	5
Číšníci v důstojnické jídelně	2
Dozorci pro jídelny mužstva (po 1 pro rotu)	14
Tiskař rozkazů	1
Ordonance pro štáb pluku	1
Holič	2
Voj. zaměstnanci v augmentačním skladu	9
Voj. zaměstnanci u správy budov	6
Vodiči koní (1 pro kul. rotu)	3
Zbrojíři (1 pro kul. rotu)	3
Ordonance důstojníků, majících právo na jezdeckého koně	7
Skladník plukovní školy pro výchovu zál. důst. a pdůst. (compagnie école)	1
Krejčí	5
Obuvníci	7
Celkem	80

Belgická armáda.

Příloha 4.

„Employés“ u dělostřeleckého pluku.

Kantinšti mužstva	2
Kuchaři mužstva	5
Kuchaři pro poddůstojníky	3
Kuchaři a číšníci důstojnické jídelny	2
Číšníci jídelny poddůstojnické	7
Dozorci v jídelnách mužstva	10
Tiskař rozkazů	1
Ordonance pro štáb pluku	1
Ordonance pro jízďárnu	1
Holič	1
Sedláři	3
Krejčí	3
Obuvníci	4
Vojenští zaměstnanci v augmentačních skladech	14
Vojenští zaměstnanci u správy budov	6
Pomocníci-podkováři	4
Strojníci (ajusteurs)	9
Ordonance	31
Ošetřovatelé koní (vet.)	2
Skladník ve škole pro zál. důstojníky a pdůst. (baterie école)	1
Celkem	110

Belgická armáda.

Příloha 5.

Služby, které jsou v pěších, jezdeckých, cyklistických a dělostřeleckých plucích vykonávány smluvními dobrovolníky za měsíční plat, t. j. employés.

Druh funkce	Maximální počet	Poznámka
Kantinský	1 pro ubytování obsazené méně než 800 mužů nebo aspoň oddílem, 2 pro ubytování obsazené 800 nebo více než 800 mužů, vyjmajíc případ, když jeden z útvarů má správce-hospodáře (economat).	Počet kantinských může být zvýšen při výjimečných příležitostech (svátky, recepce, v táborech), zvýšení počtu jich trvá jen po tu dobu, po kterou výjimečné poměry trvají.
Economat	3 pro ubytování obsazené plukem, oprávněným mít správce (economat).	Jen tato tělesa mohou mít správce (economat): 9, 11, 1 pl. granátníků, 1. Guide, 1. a 2. pl. myslivců, jezd. pl. 11, 13 a 14. děl. pluk.
Kuchař mužstva	0 pro méně než 25 účastníků, 1 pro 25 až 50 účastníků 2 pro 51 až 150 „ 3 pro 151 až 300 „ Na každých 200 účastníků nad 300 přidává se 1 kuchař.	Účastníkem jídelny je ta voj. osoba, která se v dotčené jídelně pravidelně stravuje.
Kuchař poddůstojníků	0 pro méně než 5 účastníků, 1 pro 5 až 10 účastníků, 2 pro 10 až 40 účastníků, 3 pro více než 40 účastníků.	Účastníkem jídelny je ta voj. osoba, která se v jídelně pravidelně stravuje. Desátníka náhradní roty může event. být použito jako dozorce nad voj. zaměstnanci poddůstojnických jídelen.
Kuchař důstojníků	0 pro méně než 5 účastníků, 1 pro 5 až 10 účastníků, 2 pro 10 až 40 účastníků, 3 pro více než 40 účastníků.	Členem důst. jídelny je ten, kdo se v důst. jídelně pravidelně stravuje.
Číšník v důstojnické jídelně	0 pro méně než 5 účastníků u stolu, 1 pro 5 až 10 účastníků u stolu, 2 pro 11 až 25 „ „ „ 3 pro 26 až 40 „ „ „ Na 20 účastníků nad 40 po každé 1 číšník.	Není-li jídelny v posádce, kde je ubytován pluk nebo aspoň prapor (oddíl), může být zajištěn 1 číšník pro kuřácký salon. Počet číšníků může být na přechodnou dobu zvýšen, vyžadují-li toho okolnosti, jako svátky, recepce, pobyt v táborech.
Číšník v jídelnách poddůstojnických	0 pro méně než 5 účastníků tabule, 1 pro 5 až 10 účastníků tabule, 2 pro 11 až 25 „ „ „ 3 od 26 do 40 „ „ „ Na 20 účastníků nad 40 po každé 1 číšník.	Počet číšníků může být přechodně zvýšen při výjimečných příležitostech (svátky, recepce, pobyt v táborech). Toto dovolení zaniká s příčinou.

Druh funkce	Maximální počet	Poznámka
Dozorci v jídelnách mužstva	1 pro základní jednotku, t. j. pro setninu, pro náhr. setninu, pro setninu-plukovní školu, pro výchovu zál. důst. a pdůst., jestliže každá z oněch jednotek má svoji jídelnu.	
Tiskař rozkazů	1 pro štáb pluku.	
Ordonance	1 pro štáb pluku. 1 pro detašov. prapor neb oddíl.	
Ordonance pro jízďárny	1 pro jízďárnu.	
Holič	1 pro ubytování obsazené nejméně 1200 muži nebo detašovaným praporem neb oddílem, 2 pro ubytování obsazené více než 1200 muži.	Jednotky nižší nežli prapor, ubytované v samostatných kasárnách, jsou odkázány po této stránce na jiné jed- notky posádky.
Sedlář	4 pro pluk jezdecký.	
Podkovář	1 pro setninu hipomobilní zbraně.	
Pomocník podkováře	1 pro setninu hipomobilní zbraně.	
Mechanik- cyklista	2 pro setninu cyklistickou. 1 pro plukovní školu zál. důstoj- níků cykl. pluků.	
Zbrojář- kulometník	1 pro kulometnou setninu.	
Řidič auta	1 pro kulometnou rotu cyklist.	
Podkoní	1 pro každého důstojníka, vybave- ného jezd. koněm.	
Ošetřovatel- veterinární	2 pro pluk jízdy, 1 nadto, pakli pluk má 1 nebo 2 korouhve detašované.	
Skladník	1 pro plukovní školu pro výchovu asp. na zál. důstojníky.	

Maximální počet voj. zaměstnanců za měsíční plat v augmentačních skladech a při správě budov jezdeckých a cyklistických pluků.

P l u k	Počet zaměstnanců		
	v augm. skladu	správa budov	
1. cyklistický pluk	10	4	
2. cyklistický pluk	12	8	
1. guides	10	8	
1. kopiníci	6	5	
2. kopiníci	10	—	
3. kopiníci	10	4	
1. jízdní myslivci	9	8	
2. jízdní myslivci	9	6	

Roční příjem employé { nejméně 8.350 fr.
 { nejvýše 10.350 fr.

Přídavky ženatého na děti:

na 1. dítě 6×100 franků ročně
 na 2. dítě 6×200 „ „
 na 3. dítě 1×200 „ „

Při počtu 3 dětí dostane 2000 fr. ročně. Na vyšší počet dětí není již dalšího přídavku.

Činovní, místní přídavek podle měst:

Brussel 1750 fr.
 Gand }
 Antverpy } 1000 fr.
 Charleroi }
 Liège }

V ostatních posádkách 500 fr.

Rodinný přídavek — 30, 50, 110, 150, 200 franků měsíčně.

Válečný přídavek za pobyt na frontě ve válce podle počtu pásek na rukávu (chevrons de front) = 30 franků měsíčně za 8 pásků:

1. pásek 0.20 fr.
 2. „ 0.20 „
 3. „ 0.10 „
 4. „ 0.10 „
 5. „ 0.10 „
 6. „ 0.10 „
 7. „ 0.10 „
 8. „ 0.10 „

Celkem 1.00 fr. denně, měsíčně 30 franků.

V. Výcvikové období.

Ze studia schematu v příl. 8 vysvítá, že v pěchotě kulometníci, telefonisté a signalisté jsou povinni jen 8měsíční presenční službou. V dělostřelectvu obsluha děla, telefonisté a signalisté jsou povinni 8měsíční presenční službou.

Jezdecké a cyklistické pluky jsou povinny 13měsíční presenční službou.

Jinými slovy: presenční služba, tudíž výcvik specialistů v pěchotě a v dělostřelectvu jest kratší než presenční služba (výcvik) pěšáka a jízdního dělostřelce.

U nás převládá názor, že výcviku specialistů v pěchotě a dělostřelectvu nutno věnovati co nejvíce času, v Belgii vidíme, že rozhodl názor opačný.

Tam jsou toho mínění, že kulometníku a obsluze děla stačí k výcviku u kulometu a u děla 8 měsíců, protože jde jen o obsluhu stroje, tedy o mechanickou práci. Je-li tento voják cvičen denně 8 hodin v mechanické obsluze kulometu nebo děla, musí na konci osmého měsíce svému stroji dobře rozumět. Takticky je kulomet a dělo vedeno aktivním poddůstojníkem. Pěšák naopak potřebuje k svému výcviku nejdelší doby, protože musí rozumět všemu: pušce, ručnímu granátu, lehkému kulometu a všem druhům boje, proto 12 měsíců presenční služby; rovněž dělostřelec jízdní, který kromě obsluhy děla musí rozumět též svému koni, jízdě na koni, zájezdu děla do palebného postavení atd. Jezdeckto je vlastně pěchota na koni, musí rozumět především pěšímu boji a pak i manévru na koni, má tudíž nejdelší presenční službu a výcvik 13 měsíců.

Inteligence, t. j. aspiranti na zál. důstojníky, slouží nejdéle, t. j. 14 měsíců.

Výcvik vojína presenční služby obsahuje 2 období:

1. Výcvik jednotlivce a výcvik bojovníka v rámci bojového družstva, kulometného družstva, družstva děl u doprovodného dělostřelectva, výcvik u děla ostatního dělostřelectva.

2. Výcvik v dalších jednotkách až výcvik v divisi (závěrečná cvičení) v to.

a) 1. období má úkol vytvořit z nováčka ukázněného vojína, znajícího všechny své povinnosti a schopného boje tak, aby mohl zastávat funkci každého jiného vojína roje bojového družstva, kdyby tento voják padl; pak se musí v tomto období obeznámiti dokonale s kulometem anebo dělem.

Na konci 1. období musí býti nováčci tak vytrenovaní a odolní, aby byli schopni bez maximálního vypětí sil normálního pochodového výkonu v polním ústroji.

Toto výcvikové období je základnou výcviku vojína; velitelé všech stupňů jsou povinni věnovat nováčkům během tohoto období všechnu pozornost.

1. Trvání 1. výcvikového období:

6 měsíců: jezdecké eskadrony a kulometné eskadrony jezdeckta;

5 měsíců: pěší roty a kulometné prapory, baterie dělostřelectva doprovázejícího pěchotu,
cyklistické roty,
baterie jezdecké,

ženijní roty, jednotky telegrafního vojska, železničního vojska, prapore pontonýrů, ženijní jednotky cyklistické,
vojíní povinní 12měsíční presenční službou u děl. pluků pěších divisí a děl. pluků dělostřelectva armádních sborů.

Útočná vozba:

4 měsíce: baterie pevnostního pluku pevnosti Liège,
dělostřelectvo pozemní obrany protiletadlové;

3 měsíce: vojíní povinní 8měsíční presenční službou děl. pluků dělostřelectva pěších divisí a děl. pluků dělostřelectva armádních sborů,
baterie armádního dělostřelectva,
děl. oddíly na autech a děl. oddíly s traktorovým potahem jezdeckých divisí, resp. jezdeckého sboru,
měřické útvary dělostřelectva,
jednotky dopravních vojsk,

2 měsíce: letectvo.

2. Definitivní zařazení vojínů do rojů bojového družstva, resp. zařazení u kulometu nebo děla se provede na konci 3. měsíce presenční služby.

Počínaje 4. měsícem presenční služby musí velitelé všech stupňů věnovat obzvláštní pozornost tomu, aby v jednotce dosáhli nezbytné soudržnosti; od této doby nesmějí býti vojíní z družstva (čety), do které byli zařazení, oddalováni, při dalším bojovém výcviku ať v stále posádce, ať ve vojenských táborech až do skončení presenční služby zůstanou vojíní presenční služby v základních bojových buňkách, t. j. v družstvu, četě, do kterých byli na konci 3. měsíce definitivně zařazení.

3. Zařazení mužů do rojů, ke kulometům a k dělům se provede co možná tak, aby se vojínům a desátníkům dostalo takových funkcí, ke kterým se podle svých schopností hodí a ke kterým mají chuť a náklonnost. Mimo to jest třeba seskupiti mužstvo tak, aby nejlepší spolupráce byla zajištěna; toho se dosáhne tím, že se neodtrhnou od sebe vojíní stejného původu, bydliště atd., zkrátka seskupí se do základních bojových buněk vojíní, kteří se již znají z civilního života a u nichž se již v civilním životě nebo během prvních 3 měsíců presenční služby vyvinulo přátelství.

Počínaje 4. měsícem presenční služby, žijí a pracují desátníci a vojíní pohromadě, musí spolu pracovati při všech cvičeních a službách, majících vztah k bojovému výcviku, žijí pohromadě ve světnicích, odcházejí všichni současně na dovolenou a zároveň se z ní vracejí, aby výcvik u všech byl na stejném stupni.

Vojínům, povinným 8měsíční a 12měsíční presenční službou u baterií divisního dělostřelectva a dělostřelectva armádních sborů, se dostane prvního výcviku odděleně v každé kategorii — viz schema v příl. 8. I zde nezbytná soudržnost musí býti zajištěna a uskuteční se to takto:

Dělostřelci jízdní a obsluha děla přijdou dohromady pro společný výcvik u děla a pro společný život v kasárnách, počínaje 4. měsícem výcviku obsluhy děla, resp. 8 měsícem výcviku dělostřelců jízdních.

První výcvikové období jednotlivých zbraní je různě vyznačeno na schematu v příloze 7. Na konci tohoto období, neboli počínaje 2. výcvikovým obdobím, je nováček aspoň tak vycvičen, aby mohl jíti do pole; aktivní jednotka, jejíž nováčci absolvovali 1. období výcviku, je zmobilisovatelná.

b) 2. výcvikové období se dělí na dvě údobí:

1. údobí je trvání rozmanitého; závisí to na druhu zbraně a na délce presenční služby; toto údobí trvá až do odchodu jednotek do polních táborů,

2. údobí je výcvik, který se koná v polních táborech; jeho délka je 6 neděl; toto údobí je vyvrcholením bojového výcviku vojína.

2. výcvikové období má za úkol dokončit výcvik vojína v bojovníka za řízení příslušných velitelů.

Zde se utvrdí ve vojínovi bojové znalosti a praktiky, kterým se naučil v prvním období; vojnín musí se stát schopným dovést si poradit v kterékoli bojové situaci, jež se může přihodit za války.

Toto období obsahuje výcvik v rámci čety, setniny, oddílu, pluku, pěší neb jezdecké divise.

Velitelé nesmějí nikdy pustit se zřetele, že ty znalosti, kterých vojnín nabyl v 1. období, musí znát aplikovat a praktikovat v období druhém.

Cvičení tělovýchovná, jejichž konečným cílem je, aby se vojnín dokonale otužil pro službu v poli, pokračují i zde; proto je potřebí cvičit vojína v pochodování, v ekvitaci, je třeba, aby vojnín pěstoval sport, aby se cvičil v použití zbraně a v překonávání překážek všech druhů, v plavání atd.

Během 2. období se uplatní hlavně velitel setniny; na jeho bdělosti a zručnosti závisí zdárné dokončení bojového výcviku vojína.

1. ú d o b í.

1. V době prvního údobí řídí velitelé setnin výcvik svých jednotek s náležitým zřetelem na přípravná cvičení a s hlavním zřetelem na bojová cvičení v pěší četě, v četě a v rotě kulometné, v četě a eskadroně jezdecké, v baterii dělostřelectva, v družstvu, v četě a v baterii dělostřelectva doprovázejícího pěchotu.

Během posledních měsíců tohoto údobí možno v posádkách, které mají k dispozici dosti rozsáhlé cvičiště, postavit z čet setniny pro cvičení v setnině. (Z ročníku presenčně sloužícího mužstva se postaví v každé rotě 1 úplná četa. Obdobně u jezdecké.)

Výcvik je ve všech směrech veden tak daleko, jak to místní poměry dovolí. V polních táborech se konají cvičení, která nemohla být provedena v stálých posádkách.

V 1. údobí se konají delší cvičení, jak denní, tak i noční, a během těchto cvičení pracují jednotky tak, jak se děje v poli ve válce; pochodují, táboří, stavějí polní stráže, pozorují, zásobují se jako v poli, provádějí vystřídávání jednotek za noci atd.

2. Na konci 1. údobí pěší, cyklistická, kulometná, ženijní rota, rota ženě na byciklech, baterie dělostřelectva musí být jednotkou homogenní a schopnou manévrovat.

3. Před odjezdem do polních táborů představí velitelé praporů (oddílů) své jednotky veliteli tělesa, který přezkouší dosažené výsledky.

2. ú d o b í.

1. Druhé údobí je ve výcvikových polních táborech.

2. Na toto údobí se povolá k cvičení ve zbraní jeden ročník záložníků, takže u každého tělesa jsou 2 ročníky (vyjímajíc kulometné rotu a baterie doprovodného dělostřelectva, které mají v této době jen záložníky). Výjimkou je 3. pěší divise, kde mužstvo všechno, tedy i kulometných rot a baterii dělostřelectva doprovodného, slouží 13 měsíců presenční služby.

Hodnotné početné stavy, jakož i možnost konati cvičení v terénu rozsáhlém a členitém, dovoluji vyvinouti úplně výcvik jednotek v rámci setniny i v rámci jednotek vyšších a dosíci toho, aby se jednotky staly dokonale homogenními a manévru schopnými.

Během tohoto údobí:

v pěší rotě,	} jsou na válečný počet postaveny dvě čety; z nich jedna ze záložníků.
v rotě cyklistické,	
v rotě kulometné cyklistických pluků,	
v kulometné rotě 3. pěší divise,	
v 3. baterii doprovodného dělostřelectva	

U dělostřelectva jsou postaveny třetí baterie oddílů.

3. V polním táboře Beverloo se konají cvičení v polní střelbě a cvičení v setnině; při nich mužstvo aplikuje ve volném terénu vše, čemu se naučilo v stálých posádkách.

Velitelé setnin se cvičí ve velení setnině při cvičeních, pro která se setnina organisuje úplně, t. j. postaví na válečný počet.

Velitelé oddílů řídí výcvik svých oddílů, velí oddílům při cvičeních, majících za předmět boj oddílu ve spojení s ostatními zbraněmi.

Všechna pojítka jsou uvedena v činnosti uvnitř jednotek při těchto cvičeních.

4. V polním táboře dělostřeleckém v Elseborn provádí dělostřelectvo všechny střelby, má v tomto táboře k dispozici rozsáhlé roviny a tak může plně vyvinouti své manévrové schopnosti v každém terénu. Zde dělostřelectvo přezkouší a zdokonalí výcvik telefonistů-signalistů, kterým připadá úkol velice důležitý, rovněž se zde přezkouší a doplní výcvik pozorovatelů.

Po skončení pobytu a výcviku v táboře Elsenborn přemístí se dělostřelectvo do polního tábora Beverloo a tam při závěrečných cvičeních pěších divísí a armádních sborů pracuje v těsné spolupráci s ostatními zbraněmi.

5. Velitelé těles, velitelé pěchoty pěších divísí, velitelé jezdeckých jezdeckých divísí, velitelé pěších divísí, velitelé jezdeckých divísí, velitelé dělostřelectva armádních sborů přezkoušejí v době pobytu příslušných jednotek v polních táborech výcvik ve střelbě, taktický výcvik kádrů a manévrovou schopnost jednotek v boji.

Velitelé armádních sborů přezkoušejí totéž, ale počínaje oddílem (v to).

Kontrolu výcviku provádějí uvedení velitelé s toho hlediska, že v polních táborech možno cvičit a zdokonalit vše, co nebylo lze prováděti v stálých posádkách.

6. Ve dnech, kdy se konají cvičení pluku, velitelé těles velí svým jednotkám při cvičeních, majících za předmět průpravná cvičení a boj pluku ve spojení s ostatními zbraněmi.

Poslední dny pobytu v táborech jsou věnovány závěrečným cvičením v pěších divísích, v jezdeckých divísích a v armádních sborech.

7. Pro pobyt jednotek v táborech je povolán jeden ročník záložníků na cvičení ve zbraní, tudíž na dobu 6 neděl, při čemž roje, družstva, kulomety, děla, čety jsou postaveny a obsazeny tak, jak byly postaveny v době presenční služby záložníků. V několika cvičeních se zopakuje látka 1. výcvikového období za řízení nejlepších cvičitelů jednotky.

Znovu se zdůrazní, že vojín-záložník nesmí býti pod žádnou záminkou oddalován bojovému výcviku, má-li býti účelu povolání na cvičení ve

zbrani dosaženo a času k zopakování a zdokonalení bojového výcviku záložníků plně využito.

Výcvik záložníků organisuje velitel jednotky s touž péčí a přísností, s jakou organisuje výcvik mužstva presenční služby.

2. výcvikové období je na schematu vyznačeno plně červeně.

Délka presenční služby, jež u jednotlivých zbraní a služeb byla stanovena různě vzhledem na výcvikové požadavky té oné zbraně a služby, měla vliv na nástup nováčků do presenční služby.

Jak různý je nástup nováčků do presenční služby, vidět z přiložených schemat v příl. 6. a 7.

Všimněme si, jak nástup nováčků do presenční služby jest uspořádán u I., II., III. armádního sboru a u jezdeckého sboru.

Nováčky I. armádního sboru nastupují do presenční služby dnem 1. IX. 1932 a končí presenční službu koncem srpna 1933.

Nováčky II. armádního sboru nastupují dnem 1. VI. 1932 a končí presenční službu koncem května 1933.

Vidíme, že časový rozdíl v nástupu nováčků obou jmenovaných armádních sborů jsou 3 měsíce.

Nováčky III. armádního sboru nastupují všeobecně 15. X. 1932 a končí presenční službu v polovici října 1933.

Nováčky jezdeckého sboru nastupují do presenční služby v polovici července 1932 a končí presenční službu v polovici srpna 1933.

Tyto rozmanitosti v nástupu nováčků jsou důsledkem požadavku, aby belgická aktivní armáda byla v době od jara do zimy vycvičena a války schopna většinou svých sil.

Sledujeme-li při studiu přiloženého schematu plně čáry, dojdeme k závěru, že většina belgické aktivní armády je vycvičena, tudíž zmobilisovatelná a válečné akce schopná v době od jara do zimy a i v zimě jsou značné síly aktivní armády vycvičeny a pohotovy k boji.

Nástup nováčků pomocných zbraní a služeb do presenční služby je upraven tak, aby tyto zbraně a služby byly jako vycvičené k dispozici hlavně v době od jara do zimy.

Ze všeho toho vysvítá, že nástup nováčků do presenční služby a jejich výcvik je upraven tak:

a) aby byl zajištěn kryt hranic aktivními jednotkami, kdyby nepřítel ohrožoval národní území,

b) aby byl zajištěn nerušený chod mobilisace,

c) aby pod ochranou aktivní armády bylo zajištěno dokončení výcviku zmobilisovaných jednotek (La reprise en main des division de réserve), aby byly co nejdříve k dispozici pro boj.

VI. Práce velitele setniny v I. výcvikovém období.

Abychom měli o belgické armádě úplný obraz s hlediska organisace setnin u pěchoty a jejich početních stavů pro bojový výcvik, rozeberu práce velitele setniny v tomto I. období podrobněji.

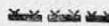
Zde se dostane vojínu pěšákovi a kulometníku výcviku individuálního, pak výcviku bojového u pěšáka až do družstva v to, u kulometníka rovněž až do družstva (2 kul.) v to.

Belgická armáda.

Příloha 6.

Schema nástupu nováčků a délky presenční služby odvodních ročníků 1931 a 1932.

Útvar zbraně nebo služby		1932												1933																		
		6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I.armádní sbor	Pěchota																															
	Dělostřelectvo																															
II.armádní sbor	Pěchota																															
	Dělostřelectvo																															
III.arm. sbor	Pěchota																															
	Dělostřelectvo																															
Jezdecko, jez.dělostřelectvo																																
Dělostřelectvo/portée extractée																																
Cyklisté																																
Obrněná auta																																
Remontnictvo																																
Arm.dělostřel.brigáda																																
Pozemní obrana proti letadlům a měřické útvary dělostřelectva																																
1.a 2.letecký pluk																																
Vzduchoplovectvo																																
2.ženijní pluk																																
3.ženijní pluk																																
4.ženijní pluk																																
Ženijní jednotky cyklistické																																
Spojovací vojsko																																
Železniční vojsko																																
Pontonři / Pontonniers /																																
Útočná vozba																																
Pluky pevnosti Liège	x/																															
Vojsko pevnosti Namur																																
2.vozat.prap./Corp de Transport																																
3.vozat.jiský prapor																																
4.vozat.jiský prapor																																
Automobilní prapor																																
Zdravotnická služba																																
Intendanční služba																																
Dělostřelecké učiliště																																
Ekadrona voj.akademie																																
Nosiči raněných a ošetřovatelé nemožných /pom.zdravotnictvo/																																

 jednotky, jimž stanovena délka presenční služby na 8 měsíců,

 jednotky, jimž stanovena délka presenční služby na 12 mē.

2. údobí 2. výcvikového období trvá 6 neděl, obsahuje výcvik od setniny až do divise a armádního sboru (v to) a koná se v táboře v Beverloo; na toto údobí se povolá 1 ročník záložníků na 6 neděl. Pěší pluk má v té době okrouhle 2100—2200 mužů.

*) Poznámka. Délka presenční služby pluků pevnosti Liège je stanovena výjimečně na 13 měsíců, protože Liège je pevnost nejvíce exponovaná. 13 měsíců slouží všichni, tedy i mužstvo kul. rot, telefonisté-signalisté.

Belgická armáda.

Příloha 7.

Výcvikové období.

Útvary, ústavy, úřady			1932												1933											
			4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
I. armádní sbor	Pěchota	pěšáci						25/8																		
		kulometníci						25/8																		
		telefonisté						25/8																		
		signalisté	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	
	Dělo - střelectvo	jízdní						25/8																		
		obsluha děl, telef. sign.																								
		intelektuálové, aspiran- ti na zásl. důstojníky						25/8																		
II. armádní sbor	Pěchota	pěšáci						34/5																		
		kulometníci						34/5																		
		telefonisté, signalisté						34/5																		
		jízdní						34/5																		
	Dělo- střelectvo	obsluha děl telef. sign.																								
		intelektuálové, aspiran- ti na zásl. důstojníky						34/5																		
Jezdecký sbor	Pěchota	pěšáci						15/9																		
		kulometníci						15/9																		
		telefonisté, signalisté	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	
		jízdní						45/9																		
	Dělo- střelectvo	obsluha děl telef. sign.																								
		intelektuálové, aspiran- ti na zásl. důstojníky						45/9																		
		Jezdecké pluky a jezdecké dělostřelectvo						15/9																		
		cyklistické pluky						15/9																		
		intelektuálové, aspiran- ti na zásl. v záloze						15/9																		
Armádní dělostřelectvo																										
Pozemní obrana proti letadlům			5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	
Ženíjní vojsko a vojska pevnostní	4 ženíjní pluky	1 prapor						30/9																		
		1 prapor						30/9																		
		1 prapor						30/9																		
		Genie cyklistické Genie cyklisté/						30/9																		
		Spojovací vojsko	1. část					15/7																		
		2. část						14/10																		
4 vozatajská tělesa								30/9																		
4 zdravot. tělesa																										
4 intend. tělesa																										

Legenda A:

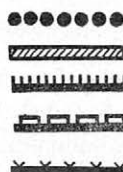
Kontingent 1931—1932:

1. výcvikové období,
2. období 2. výcvikového období (pobyt v táborech).

Legenda B:

Kontingent 1932—33:

1. výcvikové období,
1. období 2. výcvikového období,
2. období 2. výcvikového období.

Velitel pluku odpovídá za výcvik tělesa i kádrů tělesa, t. j. důstojníků i poddůstojníků aktivních i záložních.

Všimněme si, jak kontingent nováčků pěšího pluku je rozdělen na setniny, jak je v setninách rozdělen a jak je ho použito.

A. Každý pěší pluk dostane k zařazení okrouhle 1100 až 1150 mužů; v tomto počtu jsou zahrnuti nováčkové povinni 14měsíční, 12měsíční a 8měsíční presenční službou. Nováčkové jsou rozděleni na pěší a kulometné roty, resp. zařazení do plukovní školy nebo do zvláštního oddílu takto:

1. Vojini, povinni 12měsíční presenční službou:

570 mužů se rozdělí na 9 pěších rot, takže každá pěší rota dostane 63 mužů. Toto mužstvo se vycvičí skutečně a výhradně na bojovníky.

2. Vojini, povinni 8měsíční presenční službou:

470 mužů se rozdělí:

66 pro službu T. S. (telefonisté-signalisté)	= 66 mužů
75 pro každou kulometnou rotu	= 255 „
zbytek se rozdělí na 9 pěších rot, t. j. na každou pěší rotu připadne asi 15 mužů, kteří v rotě dostanou role podřadné	
	= 179 „
	470 mužů.

3. Vojini povinni 14měsíční presenční službou (intelektuálové): pluk dostane okrouhle 57—64 intelektuálů.

5 přijde na každou pěší rotu = 45 mužů

4 přijdou na každou kul. rotu = 12 „

57 mužů.

B. Mobilisace pluku:

- a) Pěší rota dostane každý rok:

63 mužů s 12měsíční presenční službou

15 „ s 8měsíční „ „

5 „ s 8měsíční „ „

5 „ s 14měsíční „ „

TS. (tel.-sign.)

úhrnem 88 mužů.

K zmobilisování roty (k postavení roty na válečný početní stav) je třeba 3 ročníků = $88 \times 3 = 264$ + aktivní poddůstojníci a desátníci (17) = $264 + 17 = 281$ mužů. Válečný stav pěší roty je 217 mužů.

Jeví se pro pěší rotu přebytek 65 vycvičených mužů; z tohoto počtu se nahrazují event. ztráty (úmrtí, nemoci, vyloučení z armády atd.).

- b) kulometná rota dostane každý rok:

75 mužů s 8měsíční presenční službou

5 „ s 8měsíční „ „

4 „ s 14měsíční „ „

T. S.

úhrnem 84 mužů.

K postavení roty na válečný počet (mobilisace) je třeba povolati 3 ročníky = $84 \times 3 = 252$ + aktivní poddůstojníci a desátníci (15) = $252 + 15 = 267$ mužů minus asi 10% úbytky = 240 mužů.

Válečný počet kulometné roty je stanoven na 187.

Jeví se tudíž pro kulometnou rotu přebytek okrouhle 50 vycvičených mužů. Je to záloha pro případ války: hlavní štáb belgické armády za-

mýšlí dotovati pěší prapor 16 kulometry, t. j. k 3 četám po 4 kulometech přidati 4. četou o 4 kulometech — pro tuto organizaci kulometné rotu u praporu jest vycvičené mužstvo zajištěno.

c) Belgická armáda předvidá povolání 3 ročníků zálohy. Tím zvýší se počty pluků tak, že jsou na válečném počtu a vyčkávají vývoje situace. Tento stav se jmenuje „l'armée sur pied de paix renforcé“, t. j. armáda (neb jen jistá její část) se zesílenými mírovými počty.

V tomto stavu může armáda (neb jen jistá její část) dostati rozkaz k zaujetí sestavy krytu hranic neb k všeobecné mobilisaci.

Zvýšení počtů nebo mobilisace se provede v belgické pěchotě neobvykle rychle — za 2 dni jsou pluky zmobilisovány a zaujímají sestavu krytu na hranicích.

C. Pěší rota.

První zkoušky nováčků se konají za tím účelem, aby se zjistily schopnosti každého jednotlivce se zřetelem na funkci, kterou bude v družstvu, v rotě zastávati.

Provedou se tedy s nováčky tyto zkoušky:

a) Zkoušky ze všeobecného vzdělání (intelligence vojína), jež mají za účel zjistit, kteří vojini znají číst a psát, počítat, stupeň znalosti historie, dále přesvědčit se o duševních vlastnostech vojínových, a to bedlivosti, vnímavosti, postřehu, schopnosti uvažování, schopnosti logického myšlení, schopnosti postřehu vnějších věcí, schopnosti pozorovatelské.

Práce se známkuje.

O způsobu provádění těchto zkoušek viz článek kapitána Leseula: „Quelques considérations sur l'examen des aptitudes pour la répartition dans les unités d'infanterie“. Bulletin belge des Sciences Militaires — srpen 1931 — Tome II, No 2, str. 193 a ze září 1931 — Tome II — čís. 3, str. 297.

Metody velice podrobně vyličené v těchto člancích se skutečně u pěchoty praktikují vždy hned po nástupu nováčků do presenční služby. Výsledek těchto zkoušek je tabulka, kde jsou přehledně zapsány schopnosti každého vojína; po 3 měsících se tyto zkoušky opakují a reviduje se zařazení.

b) Zkouška schopností tělesných:

1. Ostrost zraku vyzkouší 1 důstojník roty. Zkouší všechny nováčky způsobem, praktikovaným očními lékaři (čtení písma různé velikosti z různých vzdáleností).

2. Stupeň tělesné síly se klasifikuje velmi dobře, dobře, dosti dobře. Ti vojini, kteří jsou silní, zařadí se ke kulometu.

Výsledky zkoušky za a) a b) jsou pomůckou veliteli roty při rozdělení nováčků na 3 třídy:

1. třída — 12 mužů nejlepších — to budou desátníci, velitelé lehkých kulometů, střelci,

2. třída — 30 mužů duševně dobře přírodou obdarovaných — určí se k lehkému kulometu,

3. třída — 30 mužů duševně méně dobře přírodou obdarovaných — určí se jako mužstvo zásobovací k trénu roty.

Mobilisace pěší roty:

Pěší rota dostane každoročně k výcviku 1 ročník, a to:

63 mužů s 12měsíční službou

15 „ s 8měsíční „

5 „ s 14měsíční „

5 „ s 8měsíční „

} T. S. (telefonisté-signalisté)

úhrnem 88 mužů.

K postavení roty na válečný počet je třeba 3 ročníků $= 88 \times 3 = 264$ plus aktivní poddůstojníci a desátníci (17) $= 264 + 17 = 281$ mužů.

Válečný počet pěší roty je stanoven na 217 mužů.

Jeví se pro pěší rotu přebytek vycvičených mužů v počtu 64 mužů; z tohoto počtu se nahrazují event. ztráty (úmrtí, nemoci, vyloučení z armády atd.).

Z kontingentu nováčků, jež dostane pěší rota každoročně k výcviku, postaví se a vycvičí 1 četa o 4 družstvech. Ze tří ročníků se postaví rota o 3 četách po 4 družstvech.

První údobí výcviku u mužstva pěších rot obsahuje výcvik individuální a bojový výcvik v roji a družstvu a trvá 5 měsíců.

První 3 měsíce — výcvik individuální, zařazení do rojů a výcvik v roji v tom směru, aby se každý muž seznámil s funkcí každého čísla v roji a aby se studovaly a poznaly definitivně schopnosti každého jednotlivého vojína. Ke konci 3. měsíce, kdy důstojníkům roty je dobře znám každý muž, přezkouší se zařazení a provede se zařazení v družstvech — družstva se postaví definitivně.

Zařazení do rojů a družstev takto stanovené je nezměnitelné, každý muž zůstane v roji, v družstvu, do kterého byl zařazen až do konce presenční služby, nikdo, ani velitel pluku a nikdo jiný, nesmí muže přemístovati k jiné rotě nebo praporu, tedy ani v rámci pluku; přemístování mužstva od tělesa k jiným tělesům v době presenční služby vojína je věc v belgické armádě neznámá.

Takto se vytvoří a udržuje v malých základních jednotkách pěchoty (a ve všech ostatních zbraních) soudržnost, spojitost, jež je ve všech předpisech zdůrazňována. Výcvik armády s krátkodobou presenční službou toho vyžaduje a tyto zásady generála Galleta přinesou ovoce hlavně v čas války. Opakuji a zdůrazňuji: muž zařazený jednou do buňky, jež se zove družstvo, v této buňce zůstane až do konce presenční služby, zná dokonale své sousedy, zná je nejen s hlediska funkce v družstvu, ale zná je též jako kamarády, pozná své nejbližší velitele, t. j. velitele rojů, družstva, dokonale.

Tato soudržnost základní taktické buňky se cvičí a udržuje nejen při výcviku na cvičišti, ale i doma v kasárnách: od chvíle, kdy je družstvo definitivně postaveno, změní se i ubytování v kasárnách, t. j. každé družstvo je ubytováno v jedné světnici, a poněvadž z přiděleného kontingentu nováčků lze v rotě postaviti 1 četou o 4 družstvech, t. j. 1 četou na válečném počtu s příslušnou zálohou, vidíme, že v kasárnách v době mírové mužstvo roty, vlastně čtyry na válečném počtu, jest ubytováno ve 4 světnicích.

Z á v ě r: Od doby definitivního postavení družstev, t. j. na konci 3. měsíce, pěstuje se smysl pro soudržnost, spojitost v této základní buňce pěchoty, a to nejenom na cvičišti, ale i v kasárnách, v ubytování a v jídelně roty.

Takto ve vojínovi vypěstovaný smysl pro soudržnost v družstvu a čete ponese jistě své ovoce v čas války, neboť vojín za mobilisace je

vřaděn do té buňky, v které konal výcvik v míru, najde v té buňce staré kamarády.

Pokud jde o ubytování, má každá rota v kasárnách svůj rayon a náležitý počet světnic. Při prvním ubytování nováčků se dbá na původ nováčka a nováčky, pocházející z jednoho okresu, se ubytují co možná pohromadě v jedné světnici. Toto ubytování zůstane po dobu prvních 3 měsíců; pak se zaujme ubytování podle definitivně postavených družstev.

Ubytování nováčků je velmi dobré. Světnice jsou čisté, světlé, vzdušné, každý muž má svou kovovou postel s perovými matracemi. Čpaní slavníků slámou, aby byl slavník dokonalý hranol, a udržování těchto hranolů v belgické armádě neznají.

Nad lůžkem má každý muž skříňku, kterou může uzamknouti.

Každá rota má svou prostrannou, světlou, hygienickou jídelnu, v které panuje vzorná čistota. Zde se k snídani, k obědu, k večeři shromáždí mužstvo, zasedne k stolům s ubrusy, jídlo jest jim podáváno v porcelánových talířích. Dozor nad jídelnou má strážce jídelny (le garde-refectoire), který je „employé“.

Kuchyně pluku jsou velké, světlé, čisté a jsou moderně komfortně vybaveny. Hotové jídlo se připraví do nádob po rojích, od každé roty se dostaví mužstvo, které jídlo donese do jídelny roty, a tam se rozdělí pro jednotlivé stoly za dozoru strážce jídelny.

Poddůstojníci mají své jídelny ještě lépe vybaveny.

O důstojnických jídelnách lze hovořit jen v superlativech.

Jídlo u západních národů jest obřad. O vojína a poddůstojníka jest i po této stránce postaráno v belgické armádě tak, že lze říci, že zasedá k jídlu v čisté domácnosti nebo restauraci.

Sluší podotknouti, že velitelé rot u pěších pluků jsou staří, zkušení důstojníci. Jest jich velmi mnoho, kteří prožili válku jako kapitáni-velitelé rot a sedí dodnes na tomto velitelském stupni jako kapitáni 40letí až 50letí.

V belgické armádě se nepovyšovalo a nepovyšuje překotně.

D. Kulometná rota:

75 nováčků povinných 8měsíční službou,

5 nováčků povinných 8měsíční službou jako telefonisté-signalisté,

4 nováčky povinní 14měsíční službou, studenti aspiranti na zál. důst.
84 mužů úhrnem.

Nováčky se po nástupu do presenční služby ubytují ve světnicích se zřetelem na domovskou příslušnost se svými kamarády z obce pohromadě, pokud ovšem je to možné, aby v prvních dnech tísně nebyl výhradně mezi cizími lidmi. Na konci 3. měsíce výcviku však, kdy se provede definitivní zařazení nováčka do bojového družstva a čety, ubytuje se mužstvo po družstvech, četách.

První zkoušky nováčků obdobně jako u pěší roty se konají za tím účelem, aby se zjistily schopnosti každého jednotlivce se zřetelem na funkci, kterou bude v kulometné rotě zastávat.

První údobí výcviku pro mužstvo kulometných rot trvá 5 měsíců.

Obsahuje: výcvik individuální (3 měsíce),

výcvik bojový v rámci kulomet. družstva (2 kulometry).

Na konci tohoto výcviku se mužstvo po zkoušce definitivně zařadí do družstev a čet; toto zařazení se pro soudržnost jednotky nemění, družstva a čty zůstávají nedotčena až do skončení presenční služby vojína.

Druhé údobí trvá až do odchodu kulometného mužstva do zálohy.

Toto výcvikové údobí obsahuje výcvik v četě (4 kulometry); mužstvo kulometných rot vykoná též výcvik v táboře Beverloo, a to 2nedělní, aby tam absolvovalo ostrou polní střelbu. Koná se tam střelba v družstvu, v četě a v rotě.

Mobilisace kulometné roty.

a) Během presenční služby mužstva kulometné roty (8 měsíců) vycvičí se mužstvo v četách po 2 kulometech (1. družstvo je skutečné, 2. družstvo jest supponované).

b) Z počtu nováčků, které dostane kulometná rota v míru každoročně na výcvik, postaví se v mobilisaci jedna válečná četa = 4 kulometry = 75 mužů + telefonistů-signalistů + 4 muži povinní 14měsíční službou = úhrnem 84 mužů.

Třemi ročníky je kulometná rota zmobilisována = $3 \times 84 = 252$ mužů. Připočteme-li k tomu 15 aktivních poddůstojníků, dostaneme úhrnný počet 267 — 10% úbytky = 240. Válečný počet kulometné roty je stanoven na 187.

Okrouhle: 50 mužů u každé kulometné roty je ročně vycvičeno více, než žádá válečná organizace kulometných rot (záloha).

Poněvadž se pro případ války počítá na prapor 16 kulometů, je tímto způsobem zajištěn dostatečný počet vycvičeného mužstva pro budoucí zesílenou kulometnou rotu.

Ubytování v kulometné rotě je obdobné jako u pěší roty.

E. Výcvik telefonistů-signalistů u pěšího pluku.

Mužstvo T. S., t. j. telefonisté-signalisté, jsou povinni 8měsíční presenční službou, nastupují a jsou zařazováni do pluku o 4 měsíce později než mužstvo povinné 12měsíční presenční službou, a to tak, aby jejich presenční služba končila současně s presenční službou mužstva povinného 12 měsíců. Mužstvu T. S. stačí 8měsíční výcvik, protože po prvním individuálním vojenském výcviku stačí ovládnouti znalost telefonních přístrojů, kabelů a veškeru manipulaci s těmito přístroji, jakož i Morsovy značky, tedy znalost stroje, k čemuž obdobně jako u kulometu a děla stačí 8měsíční výcvik.

Protože tohoto mužstva bude tělesu potřeby hlavně v době posledních 6 neděl presenční služby, kdy tělesa jsou v táboře Beverloo a provádějí výcvik v jednotkách od setniny výše, je nástup tohoto mužstva k tělesu posunut o 4 měsíce později, takže presenční službu končí současně s mužstvem povinným 12měsíční presenční službou v táboře Beverloo.

Pěší pluk dostane tohoto mužstva v počtu okrouhle 66 mužů.

Toto mužstvo tvoří zvláštní oddíl v pluku pod velením důstojníka pluku, specialisovaného v telefon. službě, který musí mužstvo ve spoj. a signal. službě vycvičiti tak, aby bylo pro 2. výcvikové období a hlavně 2. údobí toho období upotřebitelné, začez je veliteli pluku odpověděn. V Beverloo se ovšem jejich polní výcvik zdokonalí a dokončí.

Zvláštnost belgické armády je dvojjazyčnost v instruování a ve velení.

Jaký vliv má dvojjazyčnost na použití tohoto mužstva? Každý muž má právo na to, aby používal a byl instruován v svém mateřském jazyce, rovněž desátníci a aktivní poddůstojníci flámské národnosti nejsou povinni ovládati franštinu, která jest jazykem velitelů od praporu a výše.

Veškeré obavy v této věci vyvracejí belgičtí důstojníci takto:

1. Každý důstojník zná dokonale oba jazyky, franštinu a flámštinu.
2. K telef. přístrojům od SV. praporu výše se dává mužstvo T. S. služby, které zná oba jazyky.
3. Muž T. S. musí býti vycvičen tak, aby dovedl odevzdat správně jakoukoli depeši, i když jí nerozumí, t. j. i když tato postupována v řeči, kterou vojn neovládá.

Pro pobyt v táboře se rozdělí toto mužstvo na roty v počtu, jak uvedeno výše.

F. Výcvik poddůstojníků a aspirantů na záložní důstojníky.

Velitel tělesa v belgické armádě odpovídá za výcvik nejen mužstva, ale i kádry svého tělesa.

Z toho důvodu se výcvik poddůstojníků a aspirantů na zál. důstojníky koná u tělesa pod přímým dohledem velitele tělesa.

Za tím účelem jest organisována u každého tělesa t. zv. „školní setnina“ (l'unité école), v které jsou shromážděni všichni kandidáti na poddůstojníky a záložní důstojníky.

Výcvik v této setnině je svěřen nejlepšímu důstojníku pluku a koná se pod přísným dozorem velitele pluku.

Podle zbraní se organisují na příklad:

- školní rota (la compagnie école) u pěšího pluku,
- školní eskadrona (l'escadron école) u jezdeckého pluku,
- školní baterie (la batterie école) u dělostřeleckého pluku,

VII. Školení velitelů.

Škola pro velitele setnin není.

Důvody: Vzdělání, které dá důstojníkovi vojenská akademie, vystačí úplně k tomu, aby se každý aktivní důstojník pod vedením velitelů stal řádným velitelem setniny.

Starší kapitán, když je v rozsahu povýšení na majora, chodí do krátkého informačního kursu, na jehož konci je pak podroben praktické zkoušce před komisí (velení oddílu, tělesa); vyhoví-li, může se státi vyšším důstojníkem až do plukovníka v to. Žádným jiným dalším zkouškám důstojníci zbraní nejsou podrobeni.

Důstojníci, kteří absolvovali válečnou školu, nejsou zvláštní kategorií. Jakmile dostanou diplom, který je opravňuje vykonávat službu v štábech, nejsou tito důstojníci podrobeni žádným dalším zkouškám. Když jsem se tázal na důvod, bylo mi odpověděno v hlavním štábu: „Účel válečné školy je dodávati armádě výkvět důstojníků, schopných k službě a osvědčených pomocníků u velitelství všech stupňů, ať již ve službě gen. štábu, nebo ve službě u zbraně, a dobře připravených k vykonávání velitelské funkce na vyšších velitelstvích, kterých během jejich kariéry mohou dosáhnouti.“ Poněvadž důstojníci gen. štábu netvoří zvláštní kategorii, neboť slouží vlastně u zbraní, odkud jsou povoláváni k štábům na předepsaný čas.

Předepsaná povinná velení u zbraně musí absolvovat závčas a nezkráceně. Nelze si vůbec myslit, aby důstojník gen. štábu měl od zbraně odstup 8—10 roků, kdy nevelel žádné jednotce.

I v době, kdy důstojník gen. štábu vykonává službu v štábu vyšší jednotky, svěřuje se mu na dobu koncentrace a závěrečných cvičení v táboře Beverloo velení nad jednotkou, která mu podle hodnosti přínáleží, aby se své zbrani v době služby v štábu neodcizil.

Velitelé vojskových těles i jejich zástupci jsou v naprosté většině důstojníci gen. štábu.

Kurs pro vyšší velitele v belgické armádě rovněž není.

Z á v ě r: Hlavní štáb belgické armády má naprostou důvěru ve válečnou školu, voj. akademii, ve velitele vojskových těles a vyšší velitele, když považuje za zbytečné podrobovat důstojníka gen. štábu zkouškám pro povýšení na podplukovníka a plukovníka gen. št. a když důstojníka zbrani povolává jen do informačního kursu s praktickou zkouškou v době, kdy ze staršího kapitána má býti povýšen do hodnosti vyššího důstojníka.

Hlavní štáb zvláště pozorně pečuje o to, aby se důstojník gen. št. své zbrani neodcizil.

Belgický důstojník je znamenitým odborníkem.

Je velmi dobře vyškolen i v technických vědách, je povahy klidné, usměvavý, veselý, štíhlý a elegantní, není nervosní ani vysílený, ve volné chvíli rád hraje bridge.

Při všech cvičeních, i závěrečných, mne překvapoval jeho klid; v zacházení s mužstvem volí raději nejprve cestu laskavosti a dobroty než cestu přemrštěné energičnosti a drsnosti. Vyšší důstojník zachází s nižším a podřízeným korektně a kamarádsky, má pro něho v své lici spíše rys usměvavosti, než rys povýšenosti. Přes to vše kázeň netrpí. Sebevědomí a hrdé vystoupení belgických důstojníků mne překvapilo.

*

Snad se mi podařilo v této studii vymalovati obraz nynější belgické armády. Bud' nám tato malá, ale dokonale organizovaná a cvičená armáda s krátkodobou presenční službou vzorem, zvláště co se týká bojové pohotovosti.

Plukovník gšt. býv. ruské armády N. N. Tilly:

Existence pevností a uzavřených front.

„Kelloggův pakt podepsán“ ...

Víra v dohody a v slavnostní smlouvy, uzavřené mezi státy, byla zničena vpádem Němců na belgické území r. 1914 ...

Akt ratifikovaný a potvrzený podpisy a pečeti zástupců, třeba i všech států, ale nezajištěný dostatečnou vojenskou silou má velmi problematický význam. Tento poznatek přinutil francouzský národ a vládu, nehledě na slavnostní ratifikaci Versaillského míru, Trianonské smlouvy a Kelloggův pakt, věnovat pozornost východním hranicím francouzským a počítat s možností, že budou napadeny nyní oficiálně neexistující armádou svého věčného nepřítele.